

Gaelscoil Chill Mhantáin

Plean Freagartha Scoile maidir le Covid-19

Ní mór do gach scoil Plean Freagartha maidir le Covid-19 a bheith i bhfeidhm acu chun athoscailt go sábháilte sa scoilbhliain nua.

Is dréachtphlean Freagartha Scoile maidir le Covid-19 é seo a ullmhaíodh chun leagan amach Plean Freagartha maidir le Covid-19 a thaispeáint do scoileanna.

Beidh an Roinn ag obair ar an DRÉACHTPHLEAN seo leis na comhpháirtithe oideachais i rith an tsamhraidh agus beidh sé ar fáil do scoileanna in am chun pleanáil chun athoscailt go sábháilte don scoilbhliain 2020/21.

Rinneadh uasdátú ar an gcáipéis seo i gcomhar le le comhairle sláinte poiblí agus leanfar le huasdátú a dhéanamh air i rith an tsamhraidh de réir mar a fhaightear tuilleadh comhairle sláinte poiblí.

Réamhrá

Tá an Plean Freagartha Covid-19 seo deartha chun tacú leis an bhfoireann agus leis an mBord Bainistíochta bearta a chur ar bun chun scaipeadh Covid-19 a chosc i nGaelscoil Chill Mhantain.

Sa Phlean Freagartha Covid-19 tugtar sonraí na bpolasaithe agus na gcleachtas is gá do scoil a chomhlíonadh de réir 'Prótacal Sábháilteachta um Filleadh ar an Obair' an Rialtais, Plean na Roinne Oideachais agus Scileanna le haghaidh athoscailt Scoileanna agus le scaipeadh Covid-19 i dtimpeallacht scoile a chosc. Cuimsítear sa phlean an chomhairle reatha maidir le bearta chun scaipeadh an Covid-19 sa phobal a chosc mar atá eisithe ag an bhFoireann Náisiúnta Éigeandála Sláinte Poiblí (NPHEt).

Tá sé tábhachtach múineadh agus foghlaim scoil-bhunaithe a atosú agus áiseanna scoileanna a athoscailt leis an bprótacal agus go laghdófaí an baol do dhaltaí, don fhoireann agus do dhaoine eile a oiread is féidir. Mar go bhfuil an chomhairle a eisíonn NPHEt ag forbairt i gcónaí, d'fhéadfadh an prótacalseo agus na bearta a bheith le leanúint ar an mbainistíocht agus an lucht foirne athrú chomh maith.

Tacóidh an plean freagartha le hathoscailt inbhuanaithe ár scoile agus é mar phríomhchuspóir againn sláinte na foirne agus na ndaltaí a chosaint le linn dúinn riachtanais oideachais agus forbartha na leanaí sa scoil a chur chun cinn.

De réir an Phrótacail Sábháilteachta Filleadh ar an Obair, beidh cumarsáid láidir agus cur chuige comhoibríoch idir an Bord Bainistíochta, an fhoireann, na daltaí agus na tuismitheoirí de dhíth le fillleadh ar an obair go sábháilte agus go leanúnach.

Is í aidhm na cáipéise seo sonraí a thabhairt maidir le:

1. Polasaí COVID-19 na Scoile
2. Pleanáil agus Ullmhú don Fhilleadh ar an Scoil
3. Nós Imeachta um Fhilleadh ar Obair
4. Filleadh ar an obair go Sábháilte agus Príomhionadaí/ithe na nOibrí
5. Ráiteas Sábháilteachta agus Measúnú Riosca
6. Comhairle ghinearálta maidir le scaipeadh an víris a chosc
7. An riosca go scaipfear COVID-19 a bhainistiú
8. Bearta Rialaithe
9. Déileáil le cás amhrasta Covid-19
10. Dualgais na Foirne
11. Bainistiú neamhláithreachta a bhaineann le Covid
12. Clár Cúnaimh agus Folláine d’Fhostaithe

Tá cúnaimh agus comhoibriú na mball foirne, na ndaltaí, na dtuismitheoirí/na gcaomhnóirí, na gconraitheoirí agus na gcuairteoirí go léir ríthábhachtach do rath an phlean.

Déantar gach iarracht cruinneas na faisnéise a thugtar sa cháipéis seo a chinntiú. Ach má fheictear earráidí nó easnaimh, déan teagmháil linn ionas gur féidir na gníomhartha cuí a dhéanamh le hiad a cheartú.

Nóta: Is cáipéis bheo oibre é an plean agus féadfar é a athbhreithniú agus a leasú le treoir nua ó www.Gov.ie, www.dbei.ie, www.hse.ie, www.hpsc.ie, www.hsa.ie; www.education.ie; a chur san áireamh.

1. Polasaí COVID-19 Gaelscoil Chill Mhantáin

Tugann an polasaí COVID-19 seo forléargas ar ár dtiomantas mar scoil i leith fheidhmiú an phlean agus cabhróidh sé linn scaipeadh an víris a chosc. Beidh an polasaísínithe agus dátaithe ag an bPríomhoide agus ag Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta agus cuirfear in iúl é do lucht foirne, daltaí, tuismitheoirí agus daoine eile.

Ráiteas Polasaí um COVID-19

Tá Gaelscoil Chill Mhantain tiomanta do láthair oibre shábháilte shláintiúil a chur ar fáil dár bhfoireann agus timpeallachtláinte foghlama a sholáthar dár ndaltaí uile. D'fhonn sin a chinntiú, tá an Plean Freagartha COVID-19 seo forbartha againn.

Tá an Bord Bainistíochta agus foireann uile na scoile freagrach as feidhmiú an phlean seo agus cabhróidh a gcomhiarracht le scaipeadh an víris a mhoilliú. An plan:

déanfar faireachán leanúnach ar an bhfreagairt COVID-19 agus leasófar an plan seo i gcomhairle le lucht foirne

- cuirfear faisnéis suas chun dáta ar fáil don fhoireann agus do na daltaí faoin gcomhairle Sláinte Phoiblí a eiseoidh an FSS agus an Rialtas (Gov.ie)
- cuirfear comharthaí agus siomptóim COVID-19 agus na modhanna cearta le lámha a ní ar taispeáint
- aontófar ionadaí obrithe leis an bhfoireann a bheidh inaitheanta go héasca leis an ról atá imlínithe sa phlean seo maidir le soláthar samhraidh a chomhlíonadh
- cuirfear béasaíocht riachtanach sláinteachais agus riospráide, agus an bhéasaíocht maidir le scaradh fisiciúil in iúl don fhoireann agus do na daltaí uile
- déanfar an scoil a oiriúnú don scaradh fisiciúil de réir mar is cuí faoi threoir agus faoi stiúir na Roinne Oideachais agus Scileanna
- coinneofar loga teagmhálacha le rianú teagmhálacha a éascú
- cinnteofar go mbeidh an fhoireann agus na daltaí páirteach sna seisiúin ionduchtaithe/cleachtaithe a chuirfidh an Roinn Oideachais agus Scileanna ar fáil
- cuirfear na nósanna imeachtaí comhaontaithe atá le leanúint i gcás go léiríonn duine éigin siomptóim COVID-19 agus iad ar scoil i bhfeidhm
- cuirfear treoracha ar fáil do lucht foirne agus do dhaltaí a bheidh le comhlíonadh acu má fhorbraíonn siad comharthaí agus siomptóim COVID-19 le linn am scoile
- cuirfear glantachán i bhfeidhm de réir chomhairle na Roinne Oideachais agus Scileanna

Beifear i gcomhairle le gach ball foirne ar bhonn leanúnach agus spreagfar aiseolas faoi aon údar imní, saincheisteanna nó moltaí atá acu.

Is féidir é seo a dhéanamh trí Phríomhionadaí na nOibrithe

Sínithe: _____ Dáta: _____

2. Pleanáil agus Ullmhú don Fhilleadh ar an Scoil

Tá sé d'aidhm ag an mBord Bainistíochta atosú an teagasc agus na foghlama sa scoil agus fillleadh na foirne ar an láthair oibre a éascú. Ní mór an fillleadh ar an obair a dhéanamh go sábháilte ag cloí go dlúth le comhairle agus le treoracha na n-údarás sláinte poiblí agus an Rialtais.

Tugtar forléargas ar na sonraí maidir leis na saoráidí scoile a athoscailt, agus na rialuithe infheidhme sa cháipéis seo.

a) Foirgnimh na Scoile

Sula n-athosclófar scoileanna sa scoilbhliain nua meabhraítear do scoileanna na nithe seo a leanas a sheiceáil:

- An gá an córas uisce a shruthlú ag asraonta tar éis úsáid íseal chun galar Legionella a chosc;
- An ndearnadh trealamh na scoile agus aeráil mheicniúil a sheiceáil le haghaidh comharthaí meath nó damáiste sula n-úsáidfear arís iad;
- Ar cuireadh tús le bailiú araidí bruscair agus le seirbhísí riachtanacha arís.

b) Comharthaíocht

Beidh ar scoileanna comharthaíocht a thaispeáint a leagann amach comharthaí agus siomptóim COVID-19 agus a thacaíonn le sláinteachas maith lámhe agus riospráide. Seo a leanas nasc tiomnaithe de shuíomh gréasáin an Ionaid Faireachais um Chosaint Sláinte (IFCS) ina bhfuil roinnt póstaer, lena n-áirítear iad siúd atá oiriúnach do dhaltaí bunscoile. Tá leaganacha Gaeilge ar fáil anseo freisin: <https://www.hpsc.ie/a-z/respiratory/coronavirus/novelcoronavirus/posters/>

c) Is féidir le scoileanna na póstaer a íoslódáil agus a chur ar taispeáint in áiteanna feiceálacha amhail oifigí, conairí, seomraí foirne, seomraí ranga agus leithris. Ní gá do scoileanna é seo a dhéanamh anois mar is féidir go ndéanfar na póstaer a nuashonrú i rith an tsamhraidh agus eiseofar tuilleadh faisnéise faoi chomharthaíocht níos gaire don athoscailt atá beartaithe.

3. Nós Imeachta um Fhilleadh ar Obair

D'fhonn fillleadh ar an láthair oibre, ní mór do lucht foirne foirm Fhilleadh ar an Obair a chomhlánú, agus tá sé sin ar fáil go leictreonach nó ón bPríomhoide. Tá cóip chrua ceangailte leis seo in **Aguisín 1**.

Níor cheart foirm Fhilleadh ar an Obair a chomhlánú ach 3 lá ar a laghad roimh aon dáta molta um fhilleadh ar an láthair oibre.

Ar an fhoirm chomhlánaithe a fháil soláthróidh an Príomhoide sonraí faoin Oiliúint Ionduchtaithe atá le comhlíonadh ag an bhfoireann roimh fhilleadh ar an láthair oibre agus sonraí faoin aon bhearta breise sláinte agus sábháilteachta a bheidh ar bun sa scoil d'fhonn fillleadh an bhall foirne ar shaoráid na scoile a éascú.

Nóta: Forbróidh an Roinn Oiliúint Ionduchtaithe don fhoireann i gcomhairle le páirtithe leasmhara agus cuirfear ar fáil í do gach scoil agus gach ball foirne.

4. Filleadh ar an obair go sábháilte agus Príomhionadaí na nOibrithe

Beidh an fhreagracht maidir le Plean Freagartha Covid-19 a fhorbairt agus a fheidhmiú agus na bearta rialaithe a bhaineann leis ar an mBord Bainistíochta agus ar cheannasaíocht na Scoile go príomha.

Déantar foráil sa phrótocal um Fhilleadh ar an Obair go Sábháilte le haghaidh gnáthaimh chomhaontaithe idir an bhainistíocht agus an fhoireann le Príomhionadaí Oibrithe a cheapadh chun ról ar leith a líonadh.

Nóta: Aontóidh an Roinn Oideachais agus Scileanna agus na comhpháirtithe oideachais go lárnach an próiseas chun Príomhionadaí na nOibrithe a cheapadh i scoileanna. Scaipfear an próiseas sin, nuair a bheidh sé aontaithe, ar gach scoil sula n-athosclófar iad.

Is é ról an ionadaí oibrithe a chinntiú go gcloítear leis na bearta Covid-19 sa láthair oibre mar a leanas

Obair i gcomhar leis an bhfostóir le sábháilteacht, sláinte agus leas na bhfostaithe maidir le COVID-19 a chinntiú a oiread is féidir.

- Deachleachtas sláinteachais ar nós na lámha a ní go rialta agus deabhéasaíocht riospráide chomh maith le scaradh sóisialta a chothabháil de réir na comhairle sláinte poiblí a chur chun cinn.
- Cúnamh a thabhairt le bearta chun COVID-19 a chosc sa láthair oibre a fheidhmiú.
  - Faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh na mbearta atá curtha ar bun chun scaipeadh COVID-19 a chosc.
  - Dul i gcomhairle le comhghleacaithe ar ábhair a bhaineann le COVID-19 sa láthair oibre.
  - Ionadaíocht a dhéanamh thar ceann a gcomhghleacaithe ar ábhair a bhaineann le COVID-19 sa láthair oibre.

Má bhíonn aon ábhar imní nó tuairim ag ball foirne maidir leis an bPlean Freagartha Covid-19 agus na bearta rialaithe nó faoi chomhlíonadh na mbearta rialaithe sin ag baill foirne, tuismitheoirí/caomhnóirí, conraitheoirí nó cuairteoirí, ba cheart dóibh teagmháil a dhéanamh leis an bpríomhoibrí a dhéanfaidh teagmháil dá réir leis an bPríomhoide/Bord Bainistíochta.

Ainm(neacha) Phríomhionadaí na nOibrithe:	Mionsonraí Teagmhála
Seán Ó Briain	040467177

Tá gach ball foirne, tuismitheoir/caomhnóir, conraitheoir agus cuairteoir, mar dhaoine aonair agus i dteannta a chéile, freagrach as aird chuí a thabhairt ar a sláinte agus a sábháilteacht féin agus ar shláinte daoine eile agus as cuidiú le cur i bhfeidhm Phlean Freagartha Covid-19 agus na bearta rialaithe gaolmhara.

5. Ráiteas Sábháilteachta agus Measúnú Riosca

Is ionann an COVID-19 agus guais i gcomhthéacs sláinte agus sábháilteachta i dtimpeallacht na scoile. Tá fáil ar theimpléad de mheasúnú riosca leis na bearta rialaithe atá riachtanach a aithint d'fhonn riosca COVID-19 don Soláthar Samhraidh a mhaolú in **Aguisín 2**.

Tá sé tábhachtach go ndéanfaidh scoileanna athbhreithniú ar a ngnáthaimh éigeandála maidir le sábháilteacht tine, garchabhair, timpistí agus teagmhais chontúireachta le haon riosca nua a eascraíonn as Plean Freagartha COVID-19 a chur san áireamh.

Is ceart aon athrú a dhéantar ar ghnáthaimh éigeandála reatha na scoile a chlárú. Is ceart do scoileanna athbhreithniú a dhéanamh freisin ar na measúnuithe reatha atá acu le haon riosca nua a d'fhéadfadh eascairt as Plean Freagartha Soláthar Samhraidh COVID-19 a chur san áireamh. Is ceart aon athrú a dhéantar ar mheasúnú riosca reatha na scoile a chlárú chomh maith. 6

6. Comhairle ghinearálta maidir le scaipeadh an víris a chosc

D'fhonn cosc a chur ar scaipeadh COVID-19 tá sé tábhachtach go mbeadh eolas agus aitheantas agat ar na siomptóim. Seo iad:

- Teocht ard
- Casacht
- Giorra anála nó deacrachtaí anála
- Cailleadh bolaidh, blaiste, nó saobhadh blaiste

Is é an bealach is fearr le scaipeadh COVID-19 a chosc i scoil ná an riosca go dtabharfaí an galar isteach i suíomh na scoile a íoslaghdú ar an gcéad dul síos.

Is féidir é sin a bhaint amach trí na bearta seo a leanas:

- Tuiscint ar COVID-19 agus ar na comharthaí a bhaineann leis a ardú i measc na foirne, na ndaltaí, na dtuismitheoirí agus na gcuariteoirí.
- Comhairle a chur ar bhaill foirne agus ar thuismitheoirí daltaí a bhfuil siomptóim COVID-19 orthu, nó galair thógálacha géarmhíochaine eile orthu, gan freastal ar scoil, glaoch ar a ndochtúir teaghlaigh agus treoir FSS maidir le féin-aonrú a leanúint.
- Comhairle a chur ar bhaill foirne agus ar thuismitheoirí daltaí a aithníodh ag an FSS mar theagmhálaí le duine le COVID-19 gan freastal ar scoileanna agus comhairle FSS a leanúint maidir le srian gluaiseachta.
- A chinntiú go bhfuil a fhios ag an bhfoireann agus ag na daltaí cad atá le déanamh má mhothaíonn siad siomptóim ar scoil.
- Ba chóir go gcaithfidh gach duine a thagann isteach i bhfoirgneamh na scoile sláinteachas láimhe a chleachtadh le díghalrán láimhe.
- Níor cheart do chuariteoirí teacht chuig an scoil i rith an lae ach amháin trí shocrú roimh ré a dhéanamh agus ba cheart buailleadh leo ag pointe teagmhála ar leith.

Is ceart do bhaill foirne, tuismitheoirí agus chuariteoirí cloí i gcónaí leis an gcomhairle agus leis na treoracha is déanaí ó na húdarais sláinte phoiblí maidir le cosaint a thabhairt dóibh féin agus do dhaoine eile in aghaidh an riosca atá cruthaithe ag an víreas Covid-19.

Tá comhairle uasdátaithe ón FSS ar fáil ar a suíomh gréasáin - <https://www2.hse.ie/coronavirus/>

Cinntoidh an Roinn Oideachais agus Scileanna go gcuirfear an chomhairle uasdátaithe go léir chuig na scoileanna. Socróidh Gaelscoil Chill Mhantáin go ndáilfear an chomhairle seo ar bhaill foirne, ar dhaltaí agus ar chuariteoirí go pras.

Tá an Roinn ag obair go dlúth le FSS agus leis an Ionad Faireachais um Chosaint Sláinte (IFCS) chun comhairle sláinte a fhorbairt atá curtha in oiriúint do riachtanais scoileanna d'fhonn tacú le scoileanna agus iad ag pleanáil d'athoscailt san fhómhar. Is féidir an nasc leis na moltaí Eatramhacha Sláinte Poiblí maidir le hathoscailt scoileanna a fháil anseo: <https://www.education.ie/en/covid-19/interimrecommendations-for-the-reopening-of-schools-and-educational-facilities.pdf>

Leanfar den nuashonrú ar an gcomhairle de réir chomhairle sláinte poiblí i gcoitinne agus cuirfidh sí bonn eolais faoi fhorbairt treorach níos mionsonraithe do scoileanna ag an Roinn Oideachais.

7. An riosca go scaipfear COVID-19 a bhainistiú

a) Nigh na lámha go rialta

Tá níochán rialta na lámha le gallúnach agus uisce éifeachtach le COVID-19 a chealú. Lean treoracha an FSS maidir le níochán na lámha:

Tá comhairle úsáideach ón FSS maidir leis na lámha a ní ar fáil ag an nasc seo a leanas: <https://www2.hse.ie/wellbeing/how-to-wash-your-hands.html>

b) Sláinteachas Lámha agus Díghalróirí Lámha

Is féidir sláinteacha lámha a bhaint amach chomh maith trí úsáid a bhaint as díghalróirí lámha (nuair a bhíonn na lámha glan).

Tá sé níos éasca feidhm a bhaint as díghalróirí lámha i dtimpeallacht na scoile chun cur isteach ar mhúinteoireacht agus ar fhoghlaim a sheachaint agus chun plódú foirne agus daltaí a bheadh ag fanacht le háiseanna níochán lámha a úsáid a sheachaint.

Beidh siad ar fáil ag pointí iontrála agus imeachta agus i ngach seomra ranga.

c) Ná teagmhaigh le súile, srón ná béal

Cén fáth? Teagmhaíonn na lámha le mórán dromchlaí agus is féidir leo víris a phiocadh suas. Nuair a éillítear iad, is féidir leis na lámha an víreas a aistriú chuig súile, srón nó béal.

d) Scaradh Fisiciúil

Moltar scaradh fisiciúil le scaipeadh an ionfhabhtaithe a laghdú sa láthair oibre. Beidh gach rang ina boilgeog féin, le ranganna 3 – 6 briste suas i bhfaighneoga de seisear lastigh den seomra ranga ar a laghead 1 méadar óna chéile. Aithnítear go mbeidh sé an-deacair ar pháistí óga scairiúnt sóisialta a dhéanamh lastigh den seomra ranga agus dá bhrí sin ní bheidh gá leis ón ranganna na Naíonáin Shóisir – Rang 2

Déanfar pleanáil le h-aghaidh lón scaipithe chun an scaradh sóisialta a chinntiú.

Coiméadfaidh foireann na scoile scariúint 2 mhéadar eatharthu.

Oibróidh na múinteoiri Oid. Speisialta leis na rangghrúpaí céanna chun aon thrasthruailliú a sheachaint.

Nóta: Beidh treoir maidir le riachtanais a bhaineann le scaradh fisiceach bunaithe ar chomhairle sláinte poiblí do scoileanna.

e) Cleachtaigh sláinteachas riospráide

Déan cinnte go gcleachtaíonn tú féin agus na daoine mórthimpeall ort deashláinteachas riospráide. Ciallaíonn sé seo do bhéal agus do shrón a clúdach le ciarsúr páipéir nó le d'uillinn lúbtha nuair a dhéanann tú casacht nó sraoth. Faigh réidh láithreach leis an gciarsúr páipéar úsáidte.

Le deashláinteachas riospráide, cosnaíonn tú na daoine mórthimpeall ort ó víris ar nós slaghdán, fliú agus Covid19.

Le deachleachtais sláinteachais agus níochán ceart rialta na lámh is féidir cabhrú le scaipeadh an víris a stopadh. Tá sé ríthábhachtach mar sin go gcloíonn gach ball foirne leis an gcomhairle seo agus go nglacann siad chomh docht agus is féidir leis na cleachtais a leanas.

f) Le déanamh:

- Na lámha a ní i gceart agus go minic
- An béal agus an tsrón a chlúdach le ciarsúr páipéir nó le do mhuinchille nuair a dhéanann tú casacht agus sraoth.
- Ciarsúir úsáidte a chur san araid bhruscair agus do lámha a ní
- Nithe agus dromchlaí a dteagmhaítear go minic leo a ghlanadh agus a dhíghalrú.

g) Ná déan:

- Teagmháil le súile, srón nó béal mura bhfuil na lámha glan.
- Rudaí a dhéanann teagmháil le do bhéal a chomhroinnt - mar shampla buidéal, cupáin, sceanra srl.

h) Daoine le riosca fíor-ard (fíorleochaileacha)

Tá grúpaí ardriosca aitheanta sna treoirínte reatha sláinte phoiblí. Tá na grúpaí leagtha amach ag an FSS mar a leanas, ina n-áirítear daoine

- atá os cionn 70 bliain d'aois - fiú má tá siad ábalta agus folláin
- a raibh trasphlandú orgáin acu
- atá faoi cheimtheiripe ghníomhach le haghaidh ailse
- atá faoi raiditheiripe ghníomhacht le haghaidh ailse scámhóige
- a bhfuil ailse fola nó smeara ar nós leicéime, liomfóma nó mialóma orthu agus atá in aon chéim cóireála
- atá ag fáil imdhíon-teiripe nó aon chóireáil antasubstainte don ailse
- atá ag fáil aon chóireáil ailsedhírite eile a chuirfeadh isteach ar an gcóras imdhíonachta, ar nós coscairí próitéin chionáise nó coscairí PARP
- a fuair trasphlandú smeara nó gaschille le sé mhí anuas, nó atá ag caitheamh drugaí imdhíon-sochta go fóill
- dianriochtana riospráide lena n-áirítear fiobrois chisteach, asma dian, fiobróis scamhógach, galar scáineach scamhóige agus galar Scamhóige Toirmeascach Ainsealach (COPD)
- a bhfuil riocht acu a chiallaíonn go bhfuil ardriosca ann go bhfaigheadh siad ionfhabhtú (ar nós SCID, corráinchill homaisigeach)
- atá ag caitheamh cógais a d'fhéadfadh níos mó ionfhabhtú a cheadú (dáileoga arda stéaróideacha nó teiripí imdhíon-sochta)
- a bhfuil dianriocht croí orthu agus atá torrach

Tá comhairle ar fáil don ghrúpa seo ón FSS. Is ceart do bhaill foirne sa ghrúpa seo féinfhógairt a dhéanamh ar an bhfoirm Filleadh ar an Obair má chreideann siad go bhfuil siad in ardriosca. Beidh sonraí i dtaobh na socrúithe saoire a bheidh i bhfeidhm á n-uasdátú ag an Roinn Oideachais agus Scileanna.

Mura mbíonn an Bord/Príomhoide cinnte an mbaineann baill foirne leis an roinn ardriosca seo, iarrfar comhairle ón tSeirbhís Sláinte Cheirde.

8. Bearta Rialaithe

Tá réimse bearta rialaithe curtha i bhfeidhm leis an riosca go scaipfeadh an víreas Covid-19 a laghdú agus le sábháilteacht, sláinte agus leas bhaill foirne, daltaí, tuismitheoirí/caomhnoirí agus cuairteoirí a chosaint a oiread is féidir laistigh den scoil.

Tugtar forléargas ar na bearta rialaithe sa cháipéis seo.

Déanfar athbhreithniú leanúnach ar na bearta rialaithe seo agus déanfar uasdátú orthu mar is gá ar bhonn leanúnach.

Tá sé ríthábhachtach go mbeidh baill foirne, tuismitheoirí/caomhnóirí agus cuairteoirí eolach faoi na bearta rialaithe atá léirithe agus go gcloífidh siad leo, agus go mbeidh siad ag comhoibriú go hiomlán leis na riachtanais sláinte agus sábháilteachta uile. Ba chóir do bhaill foirne go háirithe a thabhairt faoi deara go bhfuil dualgas dlí orthu faoi Alt 13 den Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005 na riachtanais sláinte agus sábháilteachta a chomhlíonadh agus cúram réasúnta a ghlacadh maidir lena sláinte agus a sábháilteacht féin, a gcomhghleacaithe agus páirtithe eile sa láthair oibre.

Tá na bearta rialaithe seo a leanas curtha ar bun:

a) Foirm Fhilleadh ar an Obair

Beidh ar bhaill foirne foirm Filleadh ar an Obair (FFO) a chomhlánú 3 lá ar a laghad roimh fhilleadh ar áis na scoile (féach Roinn 3 thuas). Is é is cuspóir don fhoirm FFO deimhniú a fháil ón fhoireann, de réir a n-eolais, nach bhfuil aon siondróm den Covid-19 acu agus nach bhfuil scaradh ná clutharú á dhéanamh acu orthu féin ná nach bhfuil siad ag feitheamh ar thorthaí triail Covid-19.

b) Oiliúint Ionduchtaithe

Déanfaidh an fhoireann uile Oiliúint Ionduchtaithe Covid-19 agus críochnóidh siad í roimh fhilleadh ar fhoirgneamh na scoile. Is í aidhm na hoiliúna seo a chinntiú go mbeidh láneolas agus tuiscint ag an bhfoireann ar na nithe seo:

- An chomhairle agus an treoir is nuashonraithe faoin sláinte phoiblí
- Siomptóim Covid-19
- Cad atá le déanamh má fhorbraíonn ball den fhoireann nó dalta siomptóim Covid-19 ar scoil
- Forléargas ar an bplean freagartha Covid-19

Coinneofar an fhoireann ar an eolas go hiomlán faoi na bearta rialaithe atá ar bun sa scoil agus faoi na dualgais agus na freagrachtaí atá orthu maidir le scaipeadh Covid-19 a chosc agus maidir le haon athruithe ar na bearta rialaithe nó ar an treoir atá ar fáil ó na húdaráis sláinte poiblí.

Má bhíonn baill foirne neamhchinnte faoi aon ghné den Phlean Freagartha Covid-19, na bearta rialaithe a ghabhann leis, nó a gcuid dualgas, ba cheart dóibh treoir a lorg láithreach ón bPríomhoide.

Nóta: Forbróidh an Roinn Oiliúint Ionduchtaithe maidir le scoileanna a athoscailt sa scoilbhliain nua i gcomhairle le páirtithe leasmhara agus cuirfear sin ar fáil do gach scoil agus do bhaill foirne.

c) Oiliúint Ghearr Ionduchtaithe

Tá oiliúint ghearr ionduchtaithe ullmhaithe ag an Roinn do scoileanna atá ag soláthar seirbhísí i rith an tsamhraidh i mblíana. Tá sé i gceist go ndéanfar an oiliúint seo a nuashonrú agus go mbeidh sí níos cuimsithí chun gach gné den phrótacal um fhilleadh ar scoil a chlúdach go sábháilte. D'fhéadfadh spéis a bheith san oiliúint ionduchtaithe don tSoláthar Samhraidh i gcomhthéacs an chineáil oiliúna a chaithfidh an fhoireann a dhéanamh atá ar fáil ag an nasc seo a leanas.

<https://www.education.ie/en/Parents/Services/summerprovision/summer-education-programme2020.html#SchoolBased>

d) Béasaíocht Sláinteachais agus Riospráide

Tá sé ríthábhachtach go mbeadh gach ball foirne, dalta, tuismitheoir/caomhnóir, agus cuairteoir eolach ar chleachtais mhaithe sláinteachais lámh agus riospráide, agus go gcleachtóidh siad iad.

Beidh cáipéisí treorach agus póstaeir Eolais ar fáil in ionaid éagsúla i saoráid na scoile. Taispeánfar na póstaeir eolais go feiceálach in ionaid chuí laistigh d'fhoirgneamh na scoile lena n-áirítear oifigí, dorchaí, limistéar na foirne, seomraí ranga agus ionaid leithris. Tá siad ann le heolas a thabhairt agus a le tábhacht an tsláinteachais mar bhealach le scaipeadh an víris Covid-19 agus sláinte agus sábháilteacht a chosaint a mheabhrú do chách.

Beidh áiseanna níos álainn láimhe agus / nó díghalráin lámh ar fáil ag go leor áiteanna laistigh den scoil agus táthar ag súil siad ar fáil i ngach seomra ranga.

Tá socrú déanta ag an Roinn go mbunófar creat le tarraingt síos chun a chur ar chumas scoileanna díghalráin lámh agus aon soláthairtí TCP riachtanacha eile a cheannach le húsáid sa scoil. Tá tús curtha cheana féin leis an bpróiseas soláthair don chreat seo agus tá sé beartaithe go mbeidh an t-ábhar seo ar fáil go luath i mí Lúnasa.

e) Úsáid Trealamh Cosanta Pearsanta (TCP)

Ní bheidh sé riachtanach TCP a chaitheamh laistigh d'áis na scoile de réir na treorach ceirde agus sláinte poiblí reatha. I gcás líon teoranta den fhoireann áfach, ní mór TCP a úsáid uaireanta nó i gcónaí mar gheall ar nádúr ghníomhaíochta áirithe oibre nó limistéar oibre.

Beidh róil mar a leanas san áireamh:

- Dlúthchúram pearsanta a thabhairt
- Nuair a aithnítear cás amhrasta Covid-19 agus an scoil ag feidhmiú

Beidh Trealamh Cosanta Pearsanta ar fáil le déileáil le cásanna amhrasta COVID-19, le haghaidh riachtanais dhlúthchúraim phearsanta agus le haghaidh garchabhrach. Déanfar uasdátú airseo de réir na comhairle ón HPSC.

Nuair atá cúram sláinte á thabhairt ag baill foirne do leanaí le riachtanais leighis i dtimpeallacht na scoile is ceart dóibh na réamhchúraim chaighdeánacha a chur i bhfeidhm mar a dhéanfaidh i ngnáthchleachtas.

Déanfaidh cumhdach aghaidhe gothaí gnúise a cheilt agus d'fhéadfadh an chumarsáid a bheith deacair dá réir agus mar sin b'fhéidir nach mbeadh sé praiticiúil i suíomh scoile. Sin ráite, is féidir caitheamh scáthlín a chur san áireamh má tá an baol ann nach féidir scaradh fisiciúil a choinneáil, má bhíonn dlúth-theagmháil fhada ann agus/nó más dócha go mbeidh nochtadh do shreabhán/braoiníní riospráide ann.

f) **Lámhainní a Chaitheamh:**

Níl úsáid lámhainní indiúscartha ag na daltaí ná ag an fhoireann oiriúnach isuíomh scoile. Ní thugann siad cosaint don té a chaitheann iad agus d'fhéadfadh sé daoine eile a nochtadh do riosca ó lámhainní éillithe. Níl úsáid lámhainní indiúscartha in ionad sláinteachas lámha oiriúnach.

g) **Glantachán**

Déanfar socruithe le haghaidh glantacháin níos rialta agus níos iomláine de limistéir agus dromchlaí laistigh den scoil.

Déanfar comhlimistéir agus dromchlaí a ndéantar teagmháil leo go minic a ghlanadh go rialta agus go hiomlán, go háirithe leithris, ardaitheoirí, murláin doirse agus cistineacha. Déanfar an glantachán go rialta agus aon uair a bhíonn sé le feiceáil go bhfuil saoráidí nó dromchlaí salach.

Beidh fáil ag gach ball foirne ar tháirgí glantacháin agus beidh orthu a limistéir oibre féin a choinneáil glan. Ní ceart na hábhair ghlantacháin seo a thabhairt amach as an bhfoirgneamh ar chúinse ar bith.

Is ceart don fhoireann a limistéir oibre a ghlanadh agus a dhíghalrú go hiomlán roimh agustar éis iad a úsáid gach lá.

Beidh bailiúchán rialta ann de mhálaí dramhaíle úsáidte ó oifigí agus ó limistéir eile laistigh d'áis na scoile.

Ní ceart áiseanna cithfholctha a bheith ar fáil do bhaill foirne ná do dhalta mar gheall ar an riosca méadaithe a ghabhann le saoráidí agus limistéir chomhroinnte cithfholctha. Déanfar athbhreithniú air seo de réir threoir an rialtais.

Ní mór do bhaill foirne a gcuid trealaimh agus uirlisí féin a úsáid agus a ghlanadh (cupán, sceanra, pláta srl).

h) **Rochtain ar shaoráid na scoile / ar na loga teagmhála**

Is de réir ghnáthaimh chomhaontaithe na scoile a cheadófar rochtain ar fhoirgneamh na scoile.

Déanfar socruithe le haghaidh chuairteoirí riachtanacha ar nós conraitheoirí agus tuismitheoirí/caomhnóirí a shrianadh le haghaidh cuspóirí riachtanacha amháin agus beidh siad teoranta dóibh siúd a bhfuil cead faighte roimh ré acu ón bPríomhoide.

Is céim ríthábhachtach é daoine ionfhabhtaíocha a aithint agus a leithlisiú ar mhaithe le scaipeadh an víris a shrianadh agus sláinte agus sábháilteacht na ndaoine iad féin agus na mball foirne, na gconraitheoirí agus na gcuairteoirí uile a chosaint sa láthair oibre. Is ceart loga mionsonraithe a choinneáil de gach duine a thagann isteach in áiseanna na scoile. Is ceart d'fhoireann na scoile loga a choinneáil faoi theagmhálacha foirne agus daltaí. Féach chomh maith an loga teagmhála do chuairteoirí in **Aguisín 3**.

i) **Gnáthamh Garchabhrach/éigeandála**

Beidh feidhm i gcónaí leis an ngnáthamh caighdeánach Garchabhrach/Éigeandála atá i ngaelscoil Chill Mhantáin.

I gcás éigeandála nó teagmhais atá tromchúiseach, glaoigh ar otharcharr nó ar an mbriogáid dóiteáin ag 112/999

Déan teagmháil leis an bpríomhoide nó leis an ngarchabhróir is cóngaraí agustabhairsonraí faoi ionad agus cineál an teagmhas leighis.

9. Déileáil le cás amhrasta Covid-19

Ní ceart do bhaill foirne a bhfuil aon siomptóm den Covid-19 á léiriú acu freastal ar an scoil. Tugtar forléargasthíos ar an gcaoi a dtabharfaidh Gaelscoil Chill Mhantain faoi chás amhrasta a d'fhéadfadh teacht chun cinn le linn an lá oibre.

Is ceart limistéar ainmnithe leithlise a ainmniú laistigh d'fhoirgneamh na scoile. Is ceart a mheabhrú go bhféadfadh níos mó ná duine amháin a bheith ag léiriú comharthaí den Covid-19 agus plean teagmhais a bhunú le déileáil le cásanna breise. Is ceart don limistéar ainmnithe leithlise a bheith laistiar de dhoras dúnta agus i leataobh ó bhaill foirne agus daltaí eile.

Má léiríonn ball foirne/dalta siomptóim den Covid-19 agus iad ag obair i nGaelscoil Chill Mhantáin cuirtear na 12 gnáthaimh seo a leanas i bhfeidhm:

- Más dalta a léiríonn cás amhrasta, déantar teagmháil láithreach leis na tuismitheoirí/caomhnóirí
- Anraigh an duine agus bíodh gnáthamh ann leis an duine a thabhairt chuig an limistéar ainmnithe leithlise trí bhealach leithlise, ag fanacht 2 mhéadar ar a laghad amach ón duine siomptómach agus á dhéanamh cinnte go gcoinníonn daoine eile ar a laghad 2 mhéadar amach ón duine siomptómach i gcónaí
- Tabhair masc don duine a léiríonn siomptóim má tá ceann ar fáil Is ceart dó/di an masc a chaitheamh má tá siad i gcomhlímistéar le daoine eile nó má tá siad ag dul amach as an áitreabh
- Déan measúnú an féidir a rá leis an duine a léiríonn siomptóim dul abhaile nó an féidir le tuismitheoirí iad a thabhairt abhaile agus glaoch ar an dochtúir le leanúint ar aghaidh leis an leithlisiú sa bhaile
- Cabhraigh leis an duine a léiríonn siomptóim fanacht ar leithlis mura féidir leo dul abhaile láithreach agus cabhraigh leo glaoch ar a ndochtúir. Ní ceart don duine seo teagmháil fhisciciúil a dhéanamh le daoine, dromchlaí ná rudaí. Is ceart comhairle a thabhairt don té a léiríonn siomptóim a mbéal agus a srón a chlúdach le ciarsúr páipéir má dhéanann siad casacht nó sraoth agus an ciarsúr a chur san araid bhruscair atá curtha ar fáil
- Má bhíonn an duine maith go leor le dul abhaile, déan socruithe le hiad a iompar abhaile ag ball den teaghlach chomh luath agus is féidir agus comhairligh dóibh a gcuid

siomptóm a insint dá ndochtúir ar an bhfón. Ní ceart iompar poiblí de chineál ar bith a úsáid

- Má bhíonn siad róthinn le dul abhaile nó má bhíonn gá le comhairle, déan teagmháil le 999 nó 112 agus abair leo go meastar go bhfuil Covid-19 ar an duine atá tinn.
- Déan measúnú ar an teagmhas le húsáid le gníomhartha leantacha agus téarnamh a dheimhniú.
- Déan socruithe leis an limistéar aonraithe agus na limistéir oibre a ghlanadh go cuí.
- Cuirfidh an FSS in iúl do bhaill foirne/tuismitheoirí a raibh dlúth-theagmháil acu leis an gcás diagnóisithe tríd an bpróiseas rianú teagmhála. Déanfaidh an FSS teagmháil leis na daoine ábhartha go léir nuair atá diagnóis COVID19 déanta. Is ceart treoracha an FSS a leanúint agus tá rúndacht na foirne riachtanach i gcónaí.

10. Dualgais na Foirne

Tá dualgas reachtúil ar an bhfoireann aire réasúnta a thabhairt dá sláinte agus dá sábháilteacht féin agus de shláinte agus de shábháilteacht a gcomhghleacaithe agus daoine eile. D'fhonn filleadh sábháilte ar an obair a éascú, áirítear i measc na ndualgas seo, iad seo a leanas, gan a bheith teoranta dóibh:

- Cloí le Plean Freagartha Covid-19 na Scoile agus leis na bearta rialaithe atá imlínithe. Tá comhoibriú agus cúnamh na foirne uile riachtanach leis an riosca go scaipfidh Covid-19 a laghdú agus le sláinte agus sábháilteacht a chosaint sa scoil a oiread is féidir. Tá ról tábhachtach ag an bhfoireann go léir.
- Comhordú agus comhoibriú lena gcomhghleacaithe le cinntiú go gcoinnítear an scaradh fisiciúil.
- Siomptóim an Covid-19 a fhoghlaim dóibh féin agus faireachán a dhéanamh ar a bhfolláine féin
- Scaradh a dhéanamh orthu féin sa bhaile agus teagmháil a dhéanamh go pras lena ndochtúir má léiríonn siad aon siomptóm den Covid-19
- Gan filleadh ar an scoil ná freastal uirthi ar chúis ar bith má tá siomptóim Covid-19 acu.
- Má thagann aon siomptóm den Covid-19 chun cinn orthu agus iad laistigh d'áis na scoile, is ceart dóibh cloí leis an nós imeachta atá imlínithe thuas
- An fhoirm Filleadh ar an Obair a chomhlánú sula bhfilléann siad ar an obair
- A chur in iúl don Phríomhoide má tá aon chúinsí eile ann a bhaineann le Covid-19, nach luaitear ar an bhfoirm, ar ghá dóibh iad a nochtadh ionas gur féidir leo filleadh go sábháilte ar an láthair oibre
- Ní mór dóibh Oiliúint Ionductaithe Covid-19 a chríochnú chomh maith le haon oiliúint eile atá riachtanach sula bhfilléann siad ar an scoil 13
- Ní mór a bheith ar an eolas faoi chleachtais dhea-shláinteachais agus dea-bhéasa riospráide agus cloí leo
- Fanacht ar an eolas faoi chomhairle uasdáitithe na n-údarás sláinte poiblí agus cloí leo.

11. Bainistiú neamhláithreachta a bhaineann le Covid

Déanfar bainistiú ar neamhláithreachta a bhaineann le Covid-19 de réir na nósanna imeachta atá aontaithe leis an Roinn Oideachais agus Scileanna.

12. Clár Cúnaimh agus Folláine d'Fhostaithe

Tá sé d'aidhm ag an mBord Bainistíochta cosaint agus tacaíocht a thabhairt do shláinte agus d'fholláine (fhisiciúil, mheabhrach, spioradálta srl) gach ball foirne agus iad ag obair, cibé acu a bhfuil siad ag obair in áis scoile nó sa bhaile nó lasmuigh den obair. Tuigtear don Bhord Bainistíochta go bhfuil tacaíocht agus cur chun cinn sláinte agus folláine na foirne thar a bheith tábhachtach sa chomhthéacs reachta mar a bhfuil dúshlán mhóra cruthaithe ag an bpaidéim Covid-19 don saol pearsanta, teaghlaigh agus sóisialta agus go bhfuil sé ag cur isteach agus ar shocruithe oibre.

Tá sé d'aidhm ag an mBord Bainistíochta timpeallacht chultúrtha agus oibre a thacaíonn le hiompar sláintiúil agus le folláine na foirne agus beidh uirlisí agustreoirlínte sláinte agus folláine á gcur ar fáil go leanúnach don fhoireann agus eagrófar cláir, tograí agus imeachtaí oiriúnacha tacaíochta.

Is tréimhse dúshlánach atá ann do chách. Má fhulaingíonn aon bhall foirne strus nó imní maidir leis an obair nó na socruithe oibre, tugtar cuireadh dóibh labhairt go hoscailte faoi leis an bpríomhoide.